

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/63/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122328775
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6122328775.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci žalobcu: Y. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. J. XXXX/XX, P. P., v konaní právne zastúpený JUDr. Petrom Dlhopolčekom, advokátom, so sídlom Horná 51, Banská Bystrica, proti žalovanému: D. - T. poisťovňa, a.s., so sídlom E. rad 4, P., IČO: 00 XXX XXX, o zaplatenie 1.064,45 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13C/43/2022-120 zo dňa 13.12.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13C/43/2022-120 zo dňa 13.12.2022 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok rozsudku). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalovanému priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalobca povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške (druhý výrok rozsudku).

1.1 V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 26.05.2022 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.064,45 Eur spolu s príslušenstvom z titulu poistného plnenia. V žalobe žalobca uviedol, že dňa 07.06.2019 v Banskej Bystrici došlo k poistnej udalosti, kde poistenec žalovaného - Z. Z. pri prevádzke svojho motorového vozidla EČV: P sa otáčal s motorovým vozidlom tak, že pri tom narazil do zaparkovaného motorového vozidla žalobcu. Na motorovom vozidle žalobcu vznikla celková škoda 1.540,60 Eur, pričom žalobca tieto skutočnosti preukazoval jednak hlásením škodovej udalosti zo dňa 07.06.2019 a taktiež faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 20.08.2019 na sumu 807,04 Eur, ktorú žalobca mal zaplatiť dňa 22.08.2019, zákazkovým listom zo dňa 22.08.2019 na sumu 360,- Eur, ktorú zaplatil dňa 22.08.2019 a faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 22.10.2019 na sumu 373,56 Eur, ktorú podľa tvrdenia žalobcu mal zaplatiť dňa 20.10.2020.

1.2 Súd prvej inštancie v ďalšom obsahu odôvodnenia uviedol jednotlivé prednesy sporových strán, vykonané dokazovanie vo veci a závery z neho vyplývajúce. Na vec súd aplikoval ustanovenia § 4 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z., § 4 ods. 4 uvedeného zákona, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a tiež ustanovenia § 100 ods. 1 a § 106 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

1.3 Súd konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mal v konaní preukázané, že dňa 07.06.2019 v Banskej Bystrici došlo k poistnej udalosti, kedy poistenec žalovaného spôsobil prevádzkou svojho motorového vozidla škodu na motorovom vozidle žalobcu, pričom uvedené skutočnosti vyplývajú z hlásenia škodovej udalosti a taktiež zo záznamu o dopravnej nehode, tak ako túto spísali žalobca a poistenec žalovaného. Súd mal v konaní ďalej preukázané, že žalobca svoje poškodené motorové vozidlo nechal opraviť, pričom za opravu mu boli fakturované sumy, ktoré boli vynaložené na opravu tohto motorového vozidla, a to faktúrami zo dňa 20.08.2019 na sumu 807,04 Eur, dňa 22.08.2019 na sumu 360,- Eur a dňa 22.10.2019 na sumu 373,56 Eur. Súd mal ďalej preukázané, že žalovaný plnil žalobcovi

na základe listu, v ktorom mu oznámil, že mu poskytuje náhradu škody vo výške 476,15 Eur, listom zo dňa 25.09.2019 s tým, že vo zvyšnej časti jeho nárok nebol uznaný. Je potom možné konštatovať, že najneskôr dňa 22.10.2019 mal žalobca vedomosť o tom, aká konkrétna výška škody mu vznikla a takisto kto za túto škodu zodpovedá. Súd preto konštatoval, že subjektívna lehota na uplatnenie práva na náhradu škody začala plynúť najneskôr dňa 22.10.2019 a uplynula dňa 22.10.2021, a keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 25.05.2022 a žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd takýto nárok žalobcu nemohol priznať, pretože námietka premlčania je dôvodná a nárok žalovanému nie je možné súdnym rozhodnutím priznať. Záverom súd konštatoval, že v danom prípade nie je možné aplikovať ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka, pretože medzi stranami sporu neexistuje žiaden poistný vzťah. Žalobca nie je poisťníkom vo vzťahu k žalovanému a voči žalovanému vystupuje len v pozícii poškodeného s nárokom na náhradu škody. Po vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaného tak súd konštatoval, že nárok žalobcu voči žalovanému je uplatnený po premlčacej dobe a z uvedeného dôvodu nie je možné nárok žalobcovi voči žalovanému priznať. Preto žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

1.4 O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 CSP, keď konštatoval, že úspešný žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorý je žalobca povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, poukazujúc na odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/ a h/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu prináležiace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca má za to, že postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s článkom 46 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 1 Ústavy SR.

2.1 Ďalej žalobca v obsahu odvolania uviedol citáciu ustanovenia § 220 a článku 2 Civilného súdneho poriadku a rozsiahlo uvádzal výklad pojmu spravodlivý súdny proces a k tomu existujúce rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR. Následne k veci uviedol, že žalobca v konaní poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 3/2022. Uviedol, že tým, že bolo predmetné rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí, vytvára aj tzv. precedenčnú záväznosť súdneho rozhodnutia, ktorá sa vzťahuje na všetky skutkovo a právne obdobné prípady. Podstatou tejto záväznosti je argumentačná záväznosť, pričom súd nižšieho stupňa sa môže odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť. V predmetnom publikovanom rozhodnutí Najvyšší súd SR zaujal názor, že aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je nárokom hrađeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu a z toho dôvodu je preto nutné na tento prípad aplikovať ustanovenia § 104 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti. Rovnakú argumentáciu je nutné uplatniť aj v tomto prípade a nič na tom nemení ani tá skutočnosť, že v prejednávanej veci sa nejedná o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale o škodu na majetku. Nutnosť aplikácie ustanovenia § 104 OZ totiž nijako nesúvisí s povahou práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale vyplýva zo skutočnosti, že sa jedná o nárok, ktorý je nárokom hrađeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Prvostupňový súd si svoju povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie nespĺnil, nakoľko sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal rozhodnutím publikovaným v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 3/2022, ktorým žalobca v spore argumentoval. Takisto sa prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odklonil od ustálenej súdnej praxe, ktorú v tomto prípade predstavuje publikované súdne rozhodnutie, kde bol vyslovený právny názor, že na daný prípad nie je možné aplikovať ustanovenie § 104 a žalobou uplatnené právo je preto premlčané. Tento svoj odklon od ustálenej súdnej praxe však prvostupňový súd neodôvodnil vôbec. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku zaujal názor, že ustanovenie § 104 OZ sa týka výlučne premlčania práva poisteného na poistné plnenie a nie iných osôb. Vzhľadom na to, že medzi žalobcom a žalovaným nebola uzatvorená poistná zmluva a neexistuje žiaden poistný vzťah, tak podľa názoru súdu prvej inštancie nie je možné aplikovať ustanovenia § 104 OZ. Podľa názoru žalobcu takýto názor nie je správny. Žalobca poukázal na znenie ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody

priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Z uvedeného znenia podľa žalobcu vyplýva, že osobou s právom na poistné plnenie nie je v tomto prípade poistený, ale osoba, ktorej poistený spôsobil škodu, takže poisťovňa v tomto prípade ani nemôže plniť poistenému, ale len osobe, ktorej poistený spôsobil škodu. Plnenie, ktoré poisťovňa poškodenému poskytuje, je plnením z titulu poistnej zmluvy, ktorú uzatvorila s poisteným - škodcom. Neexistuje žiadny iný titul, na základe ktorého by poisťovňa bola povinná poškodenému plniť. Poisťovňa totiž nikdy nemôže plniť poškodenému z titulu náhrady škody, pretože túto škodu sama nespôsobila a nemôže za ňu ani zodpovedať. Z titulu náhrady škody môže byť zaviazaný výlučne poistenec - škodca. Nakoniec práve preto, že poisťovňa plní poškodenému poistné plnenie z titulu poistnej zmluvy, uzatvorenej s poistencom - škodcom zaujal Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí R 3/2022 názor, že sa jedná o nárok hrađený z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a že premlčacia doba na uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti. Ďalej žalobca poukázal na to, že Občiansky zákonník v ustanovení § 104 zakotvuje špeciálny režim začiatku plynutia premlčacej doba pri právach na plnenie z poistenia. Zvýraznil, že pokiaľ by bol názor žalovaného správny, tak by poisťovateľ neoprávneným predlžovaním prešetrovania poistnej udalosti mohol ad absurdum zmariť splnenie svojej povinnosti. Vzhľadom na to, že podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistené plnenie a splatnosť poistného plnenia je tak viazaná na ukončenie prešetrovania, mohol by poisťovateľ svojvoľným predlžovaním prešetrovania poistnej udalosti po dobu 2 až 3 roky fakticky zmariť splnenie svojej povinnosti tak, že by nárok nechal premlčať ešte pred jeho splatnosťou. Žalobca tak má za to, že v danom prípade k poistnej udalosti došlo dňa 07.06.2019 a dvojročná subjektívna premlčacia lehota upravená v § 106 OZ začala plynúť v zmysle § 104 OZ, až rok po poistnej udalosti a teda dňa 07.06.2020 a uplynula by po dvoch rokoch, teda 07.06.2022. Žaloba žalobcu bola podaná dňa 25.05.2022 a bola tak podaná pred uplynutím premlčacej doby.

3. Odvolanie žalobcu bolo doručené žalovanému s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril vyjadrením doručeným okresnému súdu dňa 16.03.2023. Uviedol, že i naďalej zotrúva na svojich písomných vyjadreniach a ústnych prednesoch a rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny. K odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že má za to, že súd nijakým spôsobom žalobcovi neznemožnil, aby uplatňoval svoje práva. Súd prvej inštancie sa s nárokom žalobcu žiadne vysporiadal. Uviedol, kedy podľa neho začala plynúť premlčacia doba, kedy uplynula, kedy bola podaná žalobca, ďalej uviedol, aká premlčacia doba sa na daný prípad vzťahuje a všetko riadne odôvodnil v rámci vnútornej aj formálnej logiky. Súdu prvej inštancie tak nemožno nič vytknúť. Pokiaľ žalobca tvrdí, že súd prvej inštancie sa odklonil od ustálenej súdnej praxe, ktorú v danom prípade má predstavovať žalobcom citované súdne rozhodnutie, žalovaný sa s uvedeným nestotožnil a poukázal, že už v priebehu konania poukázal na niekoľko viaceré právoplatné rozhodnutia krajských súdov ako i Najvyššieho súdu SR, ktorých spisové značky vo vyjadrení uviedol. Ďalej poukázal, že i vo vyjadrení zo dňa 03.11.2022 žalovaný poukázal na najnovšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré boli vydané až po tom, ako bolo publikované rozhodnutie, na ktoré sa žalobca odvoláva. V uznesení NS SR sp. zn. 4Obdo/2/2021 zo dňa 29.04.2022 súd konštatoval, že z § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (a v poznámke k nemu) teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neaplikuje § 104 OZ. Práve toto rozhodnutie, ktoré žalovaný pripojil k jeho podaniu, podľa jeho názoru riadne a podrobne vysvetľuje, prečo nie je možné aplikovať ustanovenie § 104 OZ. Rovnaký názor zaujal i ďalší senát NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/32/2021, ktoré rozhodnutie v celom rozsahu odkazuje na rozhodnutie sp. zn. 4Obdo/2/2021. Práve tieto rozhodnutia, ktoré sa prelínajú celou minulosťou až do aktuálneho stavu, teda predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax. K záveru o nemožnosti aplikácie ustanovenia § 104 OZ sa prikláňa i právna teória. Žalobca síce predložil jedno rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 7Cdo/252/2021), toto však neobsahuje žiadne odôvodnenie, z ktorého by bolo možné toto rozhodnutie a tvrdenie súdu preskúmať. Uvedené rozhodnutie však podľa názoru žalovaného vôbec nerieši aplikáciu ustanovenia § 104 OZ a nemožno toto rozhodnutie nijakým spôsobom aplikovať na predmetný súdny spor. Je pravdou, že ustanovenie § 104 OZ je v rozhodnutí raz citované, ale v celom rozhodnutí uvedené ustanovenie ani raz neaplikoval na predmetný súdny spor. Ďalej žalovaný uviedol, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi sa vzťahuje rovnaká právna úprava ako na premlčanie nároku voči škodcovi. V ustanovení § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. je ešte uvedená poznámka č. 22, ktorá odkazuje na ustanovenie § 106 OZ. Táto právna úprava je úplne jednoznačná, pričom je z ustanovenia

§ 106 zrejme, že platí dvojročná subjektívna a trojročná objektívna premlčacia lehota. Z citovaného ustanovenia neexistuje žiadna iná forma výkladu, ktorá by odôvodňovala aplikáciu ustanovenia § 104 OZ ako uvádza žalobca. Ustanovenie § 104 OZ sa týka výlučne premlčania práva poisteného (nie žalobcu - poškodeného) na poistné plnenie. Pokiaľ sa chce žalobca domáhať poistného plnenia v zmysle § 104 OZ, mal by vedieť špecifikovať, na základe ktorého zmluvného ustanovenia by mu mala poisťovňa poskytnúť poistné plnenie. Poškodený ani len nedisponuje poistnou zmluvou, nie je zmluvnou stranou a tak sa logicky nemôže domáhať ochrany v zmysle ustanovenia § 104 OZ, ktorého zmyslom je chrániť práve poistených. Rozhodnutie súdu prvej inštancie žalovaný považoval za vecne správne a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil.

5. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

6. K vyjadreniu žalovaného zo dňa 16.03.2023 sa vyjadril žalobca podaním doručeným okresnému súdu dňa 10.05.2023. Uviedol, že žalovanému neprináleží spochybňovať rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a súdov SR, navyše Najvyšší súd SR v odôvodnení rozhodnutia sp. zn. 7Cdo/252/2021 dostatočne objasnil ako a prečo dospel k záveru vyjadrenému v publikovanej právnej vete predmetného rozhodnutia. NS SR interpretoval ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že toto ustanovenie upravuje iba to, že vo vzťahu k obidvom subjektom, škodcovi a jeho poisťovateľovi, sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že samotná premlčacia lehota začína plynúť, spočíva a uplynie voči obom subjektom v rovnaký deň. V skutočnosti táto začína plynúť voči poisťovateľovi v zmysle § 104 OZ, až rok po poistnej udalosti. Žalovaný ďalej v podanom vyjadrení uvádzal viaceré rozhodnutia prvostupňových a odvolacích súdov a tiež dve rozhodnutia Najvyššieho súdu, ktoré zaujali ohľadne aplikácie ustanovenia § 104 OZ rozdielny názor, pričom žalobca opätovne uviedol čo je nutné rozumieť pod pojmom ustálená súdna prax. Žalobca pripustil, že uznáva skutočnosť, že otázka novej aplikácie § 104 Občianskeho zákonníka bola v rozhodovacej praxi súdov v rátane Najvyššieho súdu SR sporná, a že existujú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR s opačným názorom. Zrejme i preto Najvyšší súd SR rozhodol prekonať takýto stav právnej neistoty prejavujúci sa protichodnými rozhodnutiami jednotlivých senátov NS SR a urobil to jediným možným spôsobom, publikovaním rozhodnutia riešiaceho túto spornú problematiku v Zbierke stanovísk, nakoľko publikovanie rozhodnutia v tejto zbierke je jediným spôsobom ako zjednotiť rozhodovaciu činnosť všetkých všeobecných súdov SR. Žalovaným citované rozhodnutia Najvyššieho súdu vytvárajú, len tzv. kasačnú záväznosť rozhodnutia, ktoré sa týka len konkrétnej prejednávanej veci, keď je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor Najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí. Na strane druhej, rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí vytvára tzv. precedenčnú záväznosť súdneho rozhodnutia. Len rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/252/2021, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk pod č. R 3/2022 a závery v ňom obsiahnuté je nutné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, ktorú je povinný rešpektovať aj konajúci súd rozhodujúci v prejednávanej veci. Ďalej uviedol, že v prípade plnenia poisťovne priamo poškodenému nemôže ísť o poistné plnenie, nakoľko to zákonodarcu takto výslovne neuvádza. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že sa nejedná o poistné plnenie, tak by mal uviesť z akého titulu potom poisťovňa plní priamo poškodenému. Z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. celkom jednoznačne vyplýva, že osobou s právom na poistné plnenie nie je v tomto prípade poistený, ale osoba, ktorej poistený spôsobil škodu, takže poisťovňa v tomto prípade ani nemôže plniť poistenému, ale len osobe, ktorej poistený spôsobil škodu. Plnenie, ktoré poisťovňa poškodenému poskytuje, je plnením z titulu poistnej zmluvy, ktorú uzatvorila s poisteným - škodcom. Neexistuje žiadny iný titul, na základe ktorého by poisťovňa bola povinná poškodenému plniť. Poisťovňa totiž nikdy nemôže plniť poškodenému z titulu náhrady škody, pretože túto škodu sama nespôsobila a nemôže za ňu ani zodpovedať. Z titulu náhrady škody môže byť zaviazaný výlučne poistenec - škodca práve preto, že poisťovňa plní poškodenému poistné plnenie z titulu poistnej zmluvy uzatvorenej s poistencom - škodcom, zaujal Najvyšší súd v rozhodnutí R 3/2022 názor, že sa jedná o nárok hradený z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a že premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti. Takýto záver nakoniec vyplýva i z ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý uvádza, že poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinností poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. V danom prípade sa podľa žalobcu jednoznačne jedná o plnenie z poistenia a na premlčanie tohto nároku je preto nutné aplikovať

ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka. Podľa uvedeného pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

7. Vyjadrenie žalobcu bolo doručené žalovanému dňa 25.05.2023 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

8. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 08.06.2023. Uviedol, že pokiaľ žalobca poukazuje na rozhodnutie NS SR 7Cdo/252/2021 uvedené je v danom prípade neaplikovateľné z dôvodu, že rieši otázku premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto súdnom spore sa žalobca nedomáha náhrady nemajetkovej ujmy, ale domáha sa nároku na náhradu vecnej škody (poškodenie motorového vozidla a náklady na prenájom), žalobcom prezentované rozhodnutie tak nerieši otázku plynutia premlčania v prípade nároku na náhradu vecnej škody. V predchádzajúcich vyjadreniach žalovaný poukázal na najnovšie rozhodnutia Najvyššieho súdu, ktoré boli vydané až potom, ako bolo publikované vyššie označené rozhodnutie, na ktoré sa žalobca odvoláva. Z uznesenia NS SR sp. zn. 4Obdo/2/2021 vyplýva: „Z § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení (a poznámky k nemu), teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neaplikuje § 104 Občianskeho zákonníka. Rovnaký záver zaujal i Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/32/2021 zo dňa 16.08.2022. Ďalej žalovaný poukázal i na rozhodnutie 4Obdo/9/2021 z 31.03.2022, z ktorého podľa názoru žalobcu je zrejmé, že pri náhrade vecnej škody nie je ustanovenie § 104 OZ aplikovateľné a námietka premlčania musí byť vo vzťahu k poškodenému posudzovaná výlučne iba podľa ustanovenia § 106 Občianskeho zákonníka. Žalobca v predmetnej veci zamieňa pojmy „poistné plnenie“ a „náhrada škody“, pričom ide o rozličné inštitúty. Zákonodarca uvádza, že poisťovateľ nahrádza za poškodeného škodu, teda nejde o poistné plnenie. Rovnako žalobca spája ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka, ktoré hovorí o práve na poistné plnenie s ustanovením § 106, ktoré hovorí o práve na náhradu škody. Ide o dve nezlučiteľné ustanovenia zákona, ktoré nemožno navzájom spájať. Ustanovenie § 104 OZ sa týka výlučne premlčania práva poisteného na poistné plnenie.

9. V dôsledku podaného odvolania žalobcu Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovení § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec podľa ust. § 391 ods. 2, 3 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobca sa žalobou v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť plniť sumu 1.064,45 Eur na základe toho skutkového stavu, že dňa 07.06.2019 došlo k poistnej udalosti, kedy poistenec žalovaného spôsobil škodu na motorovom vozidle žalobcu (poškodeného) pričom náklady, ktoré žalobca uvádzal v konaní ako vynaložené na opravu motorového vozidla a nárok na prenájom náhradného motorového vozidla, predstavovali súhrnne sumu 1.603,60 Eur. Vzhľadom na to, že poisťovateľ škodcu plnil poškodenému žalobcovi sumu 476,15 Eur, žalobca v konaní žalobou uplatňoval sumu 1.064,45 Eur od žalovaného.

12. Súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol s odôvodnením dôvodne vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného. Súd prvej inštancie konštatoval, že subjektívna lehota na uplatnenie práva žalobcu na náhradu škody v zmysle § 106 Občianskeho zákonníka začala plynúť najneskôr dňa 22.10.2019 a uplynula 22.10.2021. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňom 25.05.2022 a žalovaný vzniesol námietku premlčania, súd prvej inštancie vyhodnotil právo žalobcu ako premlčané a žalobu žalobcu zamietol.

13. V podanom odvolaní žalobca ťažiskovo namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie, keď tento aplikoval ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčania a premlčacej doby práva na náhradu škody, avšak neaplikoval ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Žalobca tak namieta v odvolaní nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie a zároveň namieta a tvrdí porušenie práva na spravodlivý súdny proces, keď súd prvej inštancie sa jednak nevysporiadal s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zverejneným ako judikát pod č.

R 3/2022, ktoré v rámci procesnej obrany predkladal žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie zároveň nezdôvodnil odklon od právneho záveru obsiahnutého v uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu na ktoré v priebehu konania žalovaný poukázal.

14. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolania žalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

15. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa ods. 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

17. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

18. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

19. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

20. Odvolací súd predovšetkým uvádza, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobca, ako poškodený, nie je so žalovaným v žiadnom zmluvnom poistnom vzťahu, nie je poistencom žalovaného, ale je osobou poškodenou poistencom žalovaného, ktorému (žalobcovi) žalovaný plnil v súvislosti s udalosťou dňa 07.06.2019. Keďže žalobca v konaní tvrdil a čiastočne preukazoval vyššie náklady a t.j. vyššiu škodu spôsobenú poistnou udalosťou, než v akom rozsahu mu žalovaný poskytol plnenie, rozdiel žalobca uplatnil žalobou.

21. Zo spisu je zistiteľné, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie právne argumentoval dôvodnosť žalobou uplatneného nároku i poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.03.2022 sp. zn. 7Cdo/252/2021, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 3/2022 s publikovanou právnou vetou, resp. právnymi vetami: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka)“.

22. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie sa osobitne uvedeným rozhodnutím zverejneným v Zbierke rozhodnutí nezaoberal a k uvedenému nezaujal žiadny právny názor, ani neuviedol, prečo na uvedené rozhodnutie neprihliadol. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie tiež zreteľne vyplýva, že súd prvej inštancie rozlíšil nárok na náhradu škody od nároku na poistené plnenie, za ktorý žalobca považuje i nárok v prejednávanej veci, pričom v odseku 24. odôvodnenia uviedol, že v danom prípade nie je možné aplikovať ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka, pretože medzi stranami sporu neexistuje žiaden poistný vzťah, žalobca nie je poistníkom vo vzťahu k žalovanému a voči žalovanému vystupuje len v pozícii poškodeného s nárokom na náhradu škody.

23. Uvedené odôvodnenie súdu prvej inštancie je síce zrozumiteľné, avšak nie je dostatočné z hľadiska vysporiadania sa s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR R 3/2022, na ktoré sa odvolával žalobca v predmetnom konaní.

24. Podľa názoru odvolacieho súdu je takéto bližšie vysporiadanie sa s zverejneným rozhodnutím v Zbierke rozhodnutí NS SR potrebné v súdnej veci i s poukazom na obsah odseku 26. odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu. V obsahu odôvodnenia rozhodnutia sa Najvyšší súd SR zaoberal ťažiskovo uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, keď v odseku 25. uvedeného rozhodnutia uviedol, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej zákon č. 381/2001 Z. z.). Podľa § 104 OZ pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

Z odseku 26. totožného uznesenia vyplýva, že v tejto časti sa konajúci dovolací súd zaoberal i nárokom na náhradu škody, keď v tomto odseku. uviedol: „Pokiaľ ide o premlčanie nároku na náklady spojené s pohrebom vo výške 1.880,82 Eur s príslušenstvom, ten bol uplatnený žalobkyňou na súde elektronickým podaním zo dňa 06.05.2019 po uplynutí trojročnej premlčacej doby. K uvedenej právnej otázke existuje prejudikatúra Najvyššieho súdu SR, a to rozsudok Najvyššieho súdu SR z 23.04.2020 sp. zn. 5Cdo/102/2017, podľa ktorého: „Dovolací súd zastáva názor, že uvedená interpretácia § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. a z nej vyvodенý právny záver je nesprávny. Toto ustanovenie (ktoré má charakter *lex specialis*) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody a ako to vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia (bod 14. odôvodnenia) i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovni) tejto osoby, a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá má charakter *lex generalis*, podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy (viď. napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.11.2012, sp. zn. 2Cdo/194/2011, publikovaný pod R 58/2014, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 17.02.2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 17.02.2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.11.2017, sp. zn. 8Cdo/24/2017, ale i uznesenie Ústavného súdu SR z 23.09.2013 sp. zn. IV. ÚS 542/2013). Inak povedané uvedené ustanovenie upravuje (iba) to, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočítanie plynutia premlčacej doby týkajúcej sa jedného subjektu predstavuje automaticky spočítanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa druhého subjektu. Objektívne môže nastať situácia (ako v prejednávanej spore), keď si poškodený uplatnil nárok vo vzťahu k tejto osobe.“ K totožnému záveru dospel Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/146/2020 zo dňa 21.10.2020. K uvedenému je nevyhnutné poznamenať, že ide o premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovni (§ 15 ods. 2 zákona č. 381/2000 Z. z.), ktoré sa však nijako nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2000 Z. z.), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému.

25. Vzhľadom na uvedené, keď v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí NS SR a súdov SR bol riešený i nárok na náhradu škody (vo veci riešenej najvyšším súdom škoda predstavovala náklady spojené s pohrebom), pričom však vyslovenie právnej vety sa týkalo uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, bolo v danom prípade potrebné dôslednejšie rozlíšenie nároku na náhradu škody od nároku na plnenie z poistného plnenia, než akým spôsobom sa s vecou vysporiadal súd prvej inštancie. Rovnako väčšiu pozornosť si zasluhovalo rozlíšenie jednotlivých premlčacích dôb na uplatnenie uvedených rôznych nárokov a rozlíšenie momentu začiatku ich plynutia.

26. Dôvodom, pre ktorý dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci je nutné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, je práve absencia dostatočného, úplného a presvedčivého odôvodnenia súdu prvej inštancie i s prihliadnutím na existujúce rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené ako R 3/2022, s poukazom tiež na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/102/2017. Odvolací súd tak zvyrazňuje, že dôvodom pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie nie je nesprávnosť právneho záveru súdu prvej inštancie, že žalobou uplatňovaný nárok je nárokom na náhradu škody, keď i odvolací súd zastáva názor, že uvedený žalobou uplatnený nárok nepredstavuje nárok na poistné plnenie, hoc právny základ vzťahu medzi žalobcom, ako poškodeným poistnou udalosťou a žalovaným, ako subjektom, u ktorého je škodca poistený, vytvára zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Pre úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť záveru prijatého súdom prvej inštancie je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal i s právnou argumentáciou

žalobcu uplatnenou v konaní pred rozhodnutím súdu prvej inštancie, vyhodnotiac celý obsah uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021, zverejneného v zbierke rozhodnutí ako R 3/2022.

27. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keďže konajúci súd sa nevysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami prednášanými žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie a rozhodnutie súdu prvej inštancie napadnuté odvolaním a jeho odôvodnenie nedáva odpoveď na všetky otázky podstatné pre náležité posúdenie dôvodnosti nároku a zároveň pre posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Je potrebné prisvedčiť odvolacej námietke žalobcu v tom smere, že súd prvej inštancie sa takto prednesenou argumentáciou vôbec nezaoberal a v odôvodnení svojho rozhodnutia ani neuviedol dôvod, prečo tak neučinil.

28. Po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a vo veci o nároku uplatňovanom žalobou opätovne rozhodne, pričom v odôvodnení svojho nového rozhodnutia dôslednejšie rozlíši nárok na náhradu škody (za ktorý súd považuje žalobou uplatňovaný nárok), od nároku na plnenie z poisťného plnenia (za ktorý považuje žalobou uplatňovaný nárok žalobca), ustáli, aký právny základ má vzťah medzi poškodeným (žalobcom) a poisťovňou, ktorá plnila za škodcu, ktorý bol jej poisníkom a i s príhliadnutím na ostatnú, vyššie uvedenú rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu ustáli, podľa ktorého ustanovenia Občianskeho zákonníka posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným a či je alebo nie je dôvod na posun začiatku plynutia premlčacej doby v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka.

29. S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, pričom podľa § 391 ods. 2 CSP odvolací súd uviedol súdu prvej inštancie ako má vo veci ďalej postupovať. Rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil v celom rozsahu, preto v uznesení odvolacieho súdu nebol dôvod rozhodovať o trovách konania. O trovách konania opätovne rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí, vyhodnotiac procesných úspech sporových strán v konaní.

30. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).